

Hr. Virgo Saarmets
Eesti Kohtunike Ühingu juhatuse esimees

Teie 22.04.2014
Meie 18.12.2014 nr 7-7/14-385

Vastus Eesti Kohtunike Ühingu 22. aprilli 2014 pöördumisele

Lugupeetud Eesti Kohtuniku Ühingu liikmed

Kohtute haldamise nõukoda tänab Eesti Kohtunike Ühingut pöördumise eest, milles juhitakse tähelepanu tõhusama õigusemõistmise projekti rakendamise käigule Harju Maakohtus. Kohtunike Ühingu pöördumises väljendatakse muret, et projekti rakendamisel on kohtulahendite kvaliteet võrreldes statistiliste näitajatega, nagu menetluse kiirus, muutunud vähetähtsaks, et Harju Maakohtu koormuspunktide skaala ei taga võrdset töökoormust ning kohtunike ja abipersonali tunnustamine toimub ainult statistiliste näitajate alusel. Kohtunike Ühing tegi KHNile ettepaneku moodustada kohtunikest koosneva komisjoni, mis hindaks tõhusama õigusemõistmise projekti rakendamist Harju Maakohtus.

KHN arutas Kohtunike Ühingu pöördumist oma 75. istungil, mis toimus 22. ja 23. mail 2014. Otsustati, et Kohtunike Ühingu pöördumise osas kujundatakse lõplik seisukoht pärast Justiitsministeeriumi siseauditi osakonna tulemusauditi „Harju Maakohtu korraldus“ lõpparuande KHNile tutvustamist.

Auditi lõpparuannet tutvustati KHNi liikmetele 12. detsembril 2014 toimunud istungil. KHNi liikmed arutasid auditi järeldusi ja seejärel Kohtunike Ühingu pöördumist ning leidsid, et auditeerimise käigus ei tuvastatud Harju Maakohtu töökorralduses selliseid puudusi, mis tingiksid iseseisva kohtunikest koosneva hindamiskomisjoni moodustamist. Seoses Kohtunike Ühingu poolt viidatud probleemidega leidis KHN veel järgmist:

Auditist selgub, et Harju Maakohtu kohtunike seas läbiviidud küsitluse käigus leidsid 65% küsitlusele vastanud kohtunikest, et nende töö kvaliteet on paranenud, 30% leidsid, et töö kvaliteet on samal tasemel ja 5% märkisid, et töö kvaliteet on vähesel määral langenud.

Tallinna Ringkonnakohtu kohtunike seas läbiviidud küsitluse käigus leidsid enamus vastanutest, et Harju Maakohtu kohtulahendite kvaliteet on viimasel ajal muutnud. Seejuures leidsid üle poole eelmisele küsimusele vastanutest, et kvaliteet on muutunud halvemaks. Auditis jõuti lõppjärel dusele, et statistiliste andmete pinnalt ei saa siiski järeldada, et 2013. aastal oleks Harju Maakohtu lahendite kvaliteedis toimunud märkimisväärseid muudatusi – edasikaevatud ja täielikult tühistatud asjade osakaal on nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades püsinud perioodil 2010–2013 ühtlasena.

Ajendatuna Kohtunike Ühingu pöördumisest palus KHN Justiitsministeeriumil kaardistada olemasolevaid kohtuteenistujate ja kohtunike motiveerimise põhimõtteid. Ülevaade valmis 2014. aasta sügiseks ning oli arutlusel 31. oktoobril 2014 toimunud KHNi istungil. Arutelu tulemusena palus KHN Justiitsministeeriumil koostada motiveerimise ühtsed põhimõtted ja tuua need 2015. a märtsikuu KHNi istungile ettepanekutena kohtuhalduse hea tava täiendamiseks. Siinkohal tuleb märkida, et kohtuteenistujate tulemustasustamisega seotud küsimused on kaotamas oma aktuaalsust, kuivõrd 2015. aastal rakendatakse kõikides kohtutes ühtseid rahastamis põhimõtteid ning omaette tulemustasu fondi kohtutele enam ei eraldata. Edaspidi jääb kohtujuhi otsustada, kas kohtule eraldatud vahenditest kujundatakse ametnike põhipalk või luuakse ka eraldiseisev tulemustasustamise süsteem.

Kohtunike koormuse hindamine on viimastel aastatel olnud ka KHNi fookuses. Teadupärast kiitis KHN 10. detsembril 2010 heaks maa- ja halduskohtu kohtuniku koormuse hindamise põhimõtted, mis esitati seejärel heakskiitmiseks ka 2011. aasta kohtunike täiskogule. Täiskogu otsustas, et „*Täiskogu soovitab kohtute üldkogudel vajadusel rakendada koormuspunktide põhimõtteid maa-, haldus- ja ringkonnakohtuniku tööaja kajastamiseks kohtuasjade jagamisel*“. Seega on kohtunike täiskogu poolt heaks kiidetud koormuse hindamise põhimõtted kohtute üldkogudele soovituslikud, mistõttu ei saa KHN koormuspunktide osas kohtutele ettekirjutusi teha. Auditist nähtub, et koormuspunkte arutatakse Harju Maakohtus iga-aastaselt ning vajadusel toimub koormuspunktide muutmine. Kuivõrd osa Harju Maakohtu kohtunikke ei ole praeguse süsteemiga rahul, siis tehakse auditis ettepanek koormuspunktide süsteemseks ülevaatamiseks.

KHNi liikmed tänavad Kohtunike Ühingu pöördumise eest, milles on tõstatanud Eesti kohtusüsteemi jaoks olulisi küsimusi. Antud juhul on KHNi liikmed seisukohal, et Kohtunike Ühingu poolt viidatud probleemid on eelkõige lahendatavad Harju Maakohtu siseselt nende kohtu üldkogus arutamise teel ning kohtu töökorralduses ei esine selliseid puudusi, mis tingiksid iseseisva hindamiskomisjoni loomist. KHNi liikmed jäävad siiski lootma, et Kohtunike Ühing juhib ka edaspidi KHNi tähelepanu võimalikele kitsaskohtadele kohtute töökorralduses.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Priit Pikamäe

Kohtute haldamise nõukoja esimees